

31 SIVISTYSPALVELUT

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea ja kannustaa ihmisen jatkuvaa henkistä kasvua, vastata kasvun tarpeisiin ja kuntalaisten lisääntyvän koulutustarpeen ja vapaa-ajan tuomiin haasteisiin.

Sivistyspalvelujen vastuualueita ovat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, nuorisotyö, kirjastopalvelut, kansalais- ja musiikkiopisto, kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä ehkäisevä päihdetyö.

Sivistyspalvelujen kokonaistavoitteet lähtevät arvoista

1. Laadukkaitten peruspalvelujen varmistaminen on kunnan vetovoimatekijä
2. Osaamisen arvostaminen ja kehittäminen
3. Tasa-arvoisuus, oikeudenmukaisuus, osallisuus
4. Pienen ja ison kuntalaisen arvostaminen

3100 Sivistystoimen hallinto

Suunnittelukauden tavoitteet

- Tuetaan henkilöstön osaamista ja uudistumista. Tavoitteena on tuloksellisuuden, työhyvinvoinnin ja laadun parantaminen.

Toteuma: Henkilöstön kouluttautumista on tuettu. Koronapandemia on tuonut haasteita koko sivistyspalvelujen kentälle, ja henkilöstön työhyvinvointi on ollut koetuksella. Tätä on pyritty tukemaan ja järjestämään käytännön toimia olosuhteisiin nähden parhaalla mahdollisella tavalla. Henkilöstölle on aiempina vuosina myönnetty 50 euroa TYKY-rahaa. Vuonna 2021 TYKY-rahaa on myönnetty 150 euroa.

Varhaiskasvatuksen arvot

- Yhdenvertaisuus
- Lapsuuden itseisarvo
- Luottamuksellisuus
- Kiireettömyys
- Tasa-arvo

Yleistavoite / tarkoitus:

Varhaiskasvatuspalvelujen tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kehitystä ja oppimista kasvatuskumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuus sisältää:

- varhaiskasvatuksen hallinnon
- perhepäivähoidon
- päiväkotihoidon ml. esioppilaiden iltapäivätoiminta
- palvelusetelit yksityisessä palvelutuotannossa, sekä niiden valvonta ja ohjaus
- varhaiserityiskasvatuksen
- lasten hoidon tuet

Kunnassa olevia varhaiskasvatuspaikkoja käytetään tarkoituksenmukaisesti ja varhaiskasvatuslain säädöksiä mukaisesti, lapsen edun ensisijaisuus huomioiden. Yksityiset palvelut täydentävät kunnallista tarjontaa.

Suunnittelukauden tavoitteet:

- Varhaiskasvatuslain mukaisesti kunta järjestää varhaiskasvatuspalveluja tarvetta vastaavasti eri toimintamuodoissa. Kunnallisissa päiväkodeissa toimii viisi eri ryhmää, lisäksi osa-aikainen esioppilaiden iltapäiväryhmä kahdessa toimipaikassa. Perhepäivähoitoa voidaan edelleen tarjota tarpeen mukaan kunnallisena palveluna. Kunnassamme toimii yksi yksityinen päiväkotikoti, päiväkotikoti Tanhuala. **Toteuma: Varhaiskasvatuspalveluja on tarjottu eri toimintamuodoissa tarvetta ja kysyntää vastaavasti vuoden 2021 aikana. Yksityinen päiväkotikoti on täydentänyt palveluvalikkoa. Suurin osa lapsista on päiväkotihoidossa, 94 lasta esioppilaita mukaan luettuna ja 10 lasta perhepäivähoidossa.**
- Peukaloisen päiväkotikoti tarjoaa vuorohoitoa maanantaista perjantaihin. Viikonloppujen hoitotarvetta seurataan. Sen kysynnän lisääntyessä ainakin lauantai aukioloon valmistaudutaan. Satunnaiseen, noin 3–5 lapsen viikonloppuhoidon tarpeeseen vastataan ostamalla palvelu yksityisestä Tanhualan päiväkodista. **Toteuma: Vuorohoitoa on tarjottu Peukaloisen päiväkodissa arkipäivisin, ja viikonloppuhoito on ostettu Tanhualan päiväkodista.**
- Subjektiviivisen varhaiskasvatusoikeus palautui perheille vuonna 2020, mikä saattaa lisätä hoitopaikkojen kysyntää. Osa-aikainen varhaiskasvatusryhmä Peipposet toimii arkipäivisin kunnan kerrostalohuoneistossa. Tilaratkaisu on väliaikainen. Kerrostalossa ja koulun tiloissa toimivien esioppilaiden iltapäiväryhmien osalta tilanne on vastaava. Tähän pyritään saamaan muutos uudisrakentamisella tai muilla pysyvillä ratkaisuilla. **Toteuma: Keltasirkun lisärakennuksen rakentaminen on alkanut, ja siihen valmistuu uudet tilat Peipposten ryhmälle ja esioppilaiden iltapäiväryhmälle. Toimistoterapia- ja sosiaalituloja saadaan myös lisää kipeästi kaivattuun tarpeeseen. Kesäaika toimittiin ryhmät yhdistettyinä Peukaloisen päiväkodissa.**

- Mahdollisten varhaiskasvatusmaksujen vähentäminen voi vaikuttaa kunnan maksutuottoihin vuoden 2021 aikana. **Toteuma: Maksutuottoja on kertynyt elokuun 2021 loppuun mennessä 65 % odotetusta (63 600 e / 98100 e), eli alkuvuoden osalta vähenemistä ei ole nähtävissä. Tulorajat nousivat 1.8. ja maksut alenivat, joten loppuvuoden osalta kertymä ei tule olemaan samalla tasolla.**
- Varhaiskasvatustilain edellyttämät henkilöstömitoituksen ja -rakenteen muutokset huomioidaan vakinaistamalla yksi pitkään määräaikaisena työskennellyt varhaiskasvatuksen opettaja. Yksikköjen työvuorosuunnittelussa huomioidaan varhaiskasvatuksen opettajien suunnittelu- ja kehittämistyö, ja viikoittaista työvuorosuunnittelua valmistellaan yksiköissä lasten hoitoaikoja vastaavaksi. **Toteuma: Vuoden alusta vakinaistettiin 1 varhaiskasvatuksen opettaja toimipaikkanaan Keltasirkku ja esioppilaiden iltpäiväryhmä. Avoinna olleeseen varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävään ei saatu hakijoita, tehtävä on täytetty varhaiskasvatuksen opettajalla. Erityisopettajan palvelut on ostettu asiantuntijapalveluna.**
- Yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään jokaiselle lapselle, keskustellen huoltajien kanssa, ja ryhmäkohtaiset suunnitelmat tehdään tiimityönä yksiköissä. Pedagogiikan vahvistuminen ja sen dokumentointi on kehittämisen kohteena. **Toteuma: Varhaiskasvatussuunnitelmat on tehty lain mukaisesti jokaiselle lapselle ja työyhteisön tiimityön kehittäminen ja pedagogiikan dokumentointi on kehittämiskohteena.**
- Varhaiskasvatuksen tietojärjestelmän muutos on tehty ja se otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2021 aikana. **Toteuma: Daisy- varhaiskasvatuksen tietojärjestelmä on otettu käyttöön 1.3.2021 alkaen hoitoaikavarausten ja asiakaslaskutuksen osalta. Siihen on saatu henkilöstökoulutusta, ja vanhempia on opastettu sen käyttöön Teams- vanhempainilloissa.**
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja ostetaan kevään 2021 aikana yksityiseltä palvelun tuottajalta ja turvataan riittävä asiantuntemus lapsen kolmiportaiseen tukeen. Kevään 2021 aikana pyritään rekrytoimaan varhaiskasvatuksen erityisopettaja. **Toteuma: Erityisopettajan palvelut on ostettu asiantuntijapalveluna. Erityisen tuen piirissä on 3 lasta ja tehostetun tuen piirissä 5. Tutkimuspolkuja on aloitettu ja neuvonpitoja huoltilanteissa on pidetty useita varhaiskasvatuksen erityisopettajan asiantuntemuksen tukemina.**

3120–3128 IP-toiminta, esiopetus ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen arvot

• Tasa-arvo	• Osallisuus
• Toisen kunnioittaminen ja arvostaminen	• Yhteisöllisyys
• Ammatillinen ja empaattinen työote	• Fyysinen ja henkinen hyvinvointi
• Rehellisyys	• Sitoutuneisuus
• Oikeudenmukaisuus	• Ystävällisyys
• Luotettavuus	• Armollisuus
• Rohkeus	• Kotiseurakkaus

Yleistavoite/tarkoitus

Yhtenäiskoulun opetusta ohjaa perusopetuslaki, koulukohtainen opetussuunnitelma sekä johtokunnan tarkistama ja sivistyslautakunnan hyväksymä työsuunnitelma.

Keskeisinä opetustyön suunnittelun periaatteina ovat oppilaan vastuu omasta oppimisestaan, oppilaskeskeisten opetusmenetelmien käyttö, oppilaiden ja vanhempien vaikutusmahdollisuus opiskeluun liittyvissä asioissa sekä tuloksellisuus.

Uuden opetussuunnitelman myötä oppilaasta kehittyy aktiivinen toimija kouluyhteisössä ja oppilaat otetaan yhä enemmän mukaan koulun toiminnan suunnitteluun. Oppilasta ohjataan ikä ja kehitystaso huomioiden itsenäiseen tiedon hankintaan tarjoamalla heille erilaisia kiinnostuksen kohteita, kokemuksia ja elämyksiä. Oppilaita kannustetaan käyttämään erilaisia työtapoja. Arvioinnissa lisätään oppilaiden itsearviointia sekä opettajan suorittamaa jatkuvaa formatiivista arviointia.

Esiopetuksen tavoitteena on lasten oppimisvalmiuksien sekä sosiaalisten taitojen kehittäminen ja ryhmässä toimimisen oppiminen.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään yhtenäiskoulun vieressä ala-asteen vanhassa asuntolassa. Toimintaan voivat osallistua 1.–2.-luokkien oppilaat sekä vaati-vaan erityiseen tukeen siirretyt oppilaat.

Suunnittelukauden tavoitteet/painopistealueet

- Selvitetään mahdollisuuksia oppiainepainotteisen opetuksen aloittamiseen 1. luokan toisessa opetusryhmässä lukuvuonna 2021–2022. **Toteuma: Opetustunteja on vähennetty toimenpidealoitteen mukaisesti, joten oppiainepainotteista 1. luokkaa ei ole aloitettu säästösyistä.**
- Liikkuva koulu –hankkeen toteuttaminen koulupäivän liikunnallisuuden lisäämiseksi sekä koulupäivän rytmittäminen oppimista tukevaksi, kunnan omarahoitteista toimintaa. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- KiVa-koulu –toiminnan tehostaminen ja toiminnan painopisteen suuntaaminen ennaltaehkäisevään työhön. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Kerhotoiminnan toteuttaminen Opetushallituksen avustuksen ansiosta sekä seurataan Harrastava Suomi-hankkeen tuomia mahdollisuuksia kehittää kerhotoimintaa edelleen. **Toteuma: Hankerahoitusta saatu Koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja Harrastamisen Suomen mallin ”Mun harrastus – Alavieska harrastaa” -hankkeeseen.**
- Koulupsykologipalveluiden järjestäminen ostopalveluna säännöllisesti lukukausittain. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Koulussa toteutetaan uuden oppilashuoltolain mukaista toimintaa. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, koulun oppilashuollon alainen ruokatoimikunta, tukioppilaat ja oppilaskunnat pyrkivät edistämään oppilaiden hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Kehitetään yhteistyö- ja rajapintaprosesseja lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa kuten Kallion peruspalvelukuntayhtymän kanssa. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**

- Jatko-opintoihin sijoittumisessa tavoitteena jatkokoulutuspaikka jokaiselle yläasteen päättävälle oppilaalle. Seurannassa yhteistyö toisen asteen oppilaitosten sekä etsivän nuorisotyön kanssa. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Seurataan toisen asteen maksuttomuuden taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia sekä vastataan niihin tarvittaessa. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Koulussa jatketaan koulunuorisotyötä yhdessä kunnan nuorisotoimen sekä hankerahoitteisesti yhteistyössä Merijärven kunnan kanssa. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Arvostetaan osaavaa henkilöstöä ja mahdollistetaan täydennyskoulutus. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Toteutetaan alueellista yhteistyötä Opetushallituksen rahoittamalla, Muutosta johtamassa –uudistuvaa yhtenäistä koulua kehittämässä, hankekoulutuksella. **Toteuma: toteutunut suunnitellusti.**
- Vakinaistetaan kaksi määräaikaista luokanopettajan virkaa. **Toteuma: Ei ole toteutunut.**
- Koulukuljetussopimuksen jatkaminen optiovuodella tai kilpailutuksen järjestäminen. **Toteuma: Koulukuljetussopimuksia on jatkettu optiovuodella kahden yrittäjän kanssa.**
- Vakiinnutetaan koulussa toimivia opetusmuotoja perustamalla määräaikaisten opettajan virkojen tilalle vakinaiset opettajan virat JOPO-ryhmään ja Kähtävän erityisyksikön opetusryhmään. **Toteuma: On muutettu yksi luokanopettajan virka joustavan perusopetuksen opettajan viraksi. Tähän virkaan on valittu opettaja kesäkuussa 2021. Kähtävän erityisluokanopettajan virkaa ei ole täytetty vakinaisesti.**
- Selvitetään mahdollisuuksia ylikunnallinen oppilaitosyhteistyön aloittaminen muun muassa oppilassijoittelussa ja valinnaisaineissa. **Toteuma: Ei ole toteutunut.**
- Varaudutaan tulevaan oppilasmäärän vähenemiseen hyvällä henkilöstösuunnitelulla. Pyritään oppilasmyönteiseen, optimaaliseen, kustannustehokkaaseen ja työntekijäystävälliseen henkilöstösuunnitteluun oppilasmäärän vähentyessä. **Toteuma: Varautumista toteutetaan henkilöstösuunnitelmassa. Oppituntileikkaukset toimenpideoitteen mukaisesti vähensivät oppilaiden ja opettajien tunteja merkittävästi 1.8.2021 alkaen.**

3131 Kansalaisopisto

Yleistavoite/tarkoitus

Kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä Alavieskan kunnalla, Sievin kunnalla ja Ylivieskan kaupungilla on yhteistoimintasopimus, jonka mukaisesti kustannukset jaetaan kunnassa toteutuneiden opetustuntien suhteessa.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Suunnittelukauden tavoitteet/painopisteet

- Päiväopetuksen varmistaminen
Toteuma: Alavieskassa päiväopetuksen järjestäminen on ollut ongelmallista, sillä tiloja ei ole ollut saatavilla Virin jumppasalia lukuun ottamatta. Kevään 2021 korona-aikana asiasta ei kuitenkaan muodostunut ongelmaa, sillä lähiopetukset olivat tauolla aina 6.4.2021 saakka ja tuonkin jälkeen opiskelijat olivat hyvin varovaisia osallistumaan opetukseen. Päiväopetuksen kysyntä on kuitenkin koko ajan kasvava trendi väestön ikääntyessä.
- Kurssimaksujen säilyttäminen entisellä tasolla. **Toteuma:** Aikavälillä 1.1.2021-08/2021 kurssimaksuihin ei tehty korotuksia korona-ajan aiheuttamien ongelmien takia.
- Kysyntä ja tarjonta vastaavat toisiaan. **Toteuma:** Korona-aika näkyi selkeästi kaiken ikäisten opiskelijoiden varovaisuutena osallistua kursseille kevätlukukaudella 2021 ja opetusta annettiin pääsiäiseen saakka vain tiukoin turvatoimin yksilöopetuksena ja koronaturvallisena etäopetuksena. Lähiopetuksen käynnistyttyä ti 6.4.2021 yli 2 metrin turvavälivaatimus edellytti pienentämään ryhmäkokoja, joten osa ilmoittautuneista jouduttiin jättämään pois. Positiivinen yllätys oli se, että liikunnan etäkursseille osallistui mukavasti myös eläkeläisiä ja tietotekniikkakin pelasi mukavasti. Kurssien aloittamissiirrot viikko viikolta eteenpäin keväällä 2021 vaikeutti opettajien saatavuutta, sillä osa opettajista hankki varmempaa työtä ja osa kursseista jäi tämän takia pitämättä. Lisäksi lähiopetuksen aloittaminen vasta 6.4.2021 jälkeen oli monelle opiskelijallemme liian myöhäinen aloittamisajankohta, jolloin peruutuksia tuli normaalia enemmän.
- Pyritään ottamaan huomioon kuntalaisten kurssitoiveet. **Toteuma:** Kuntalaiskuuleminen on käytössä opetustoiminnan suunnittelussa siten, että laitamme vuosittain kylätoimikunnille, kuntien hallintokunnille ja sidosryhmille kurssitoivekyselyn. Lisäksi tiedotamme asiasta niin opiston Facebook- kuin Instagram- ja www-sivuillamme. Monet alavieskalaiset laittavat suoraan toiveita opiston opettajille ja toimistoon, josta olemme kiitollisia. Saapuneet toiveet käsitellään ja mikäli kurssille saadaan opettaja ja soveltuva opetustila, kurssi laitetaan tulevaan kurssivalikoimaamme. Kuntalaiskuulemisen tavoitteena on järjestää juuri sellaisia kursseja, jotka vastaavat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin. Lisäksi on merkille pantavaa se, että yhä enemmän alavieskalaiset käyvät opiston muissa kunnissa opiskelemassa.

3141 Musiikkiopisto

Yleistavoite/tarkoitus

Musiikkiopiston toiminnan järjestämisestä on sovittu yhteistyössä Ylivieskan, Kalajoen, Pyhäjoen, Reisjärven ja Sievin kuntien kanssa. Kustannukset jaetaan opetustuntien suhteessa.

Ylivieskan seudun musiikkiopisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa musiikin perusopetusta sekä lisäksi järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin edistämiseen ja kehittämiseen liittyvää toimintaa.

Suunnittelukauden tavoitteet/painopisteet

- Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto (oppilaiden ja perheiden riittävä informointi, opettajien perehdyttäminen ja koulutus esim. muuttuvaan arviointiin liitty-

en). **Toteuma: Uusien oppilaiden infoissa käydään läpi opetussuunnitelman rakenne. Eepos-hallintaohjelman kautta on tiedotettu perheille uudesta opetussuunnitelmasta. Eepos-ohjelmasta oppilaat ja perheet myös näkevät opintojen rakenteen ja etenemisen, mm. suoritettut opintojaksot. Opettajakunnan kanssa opetussuunnitelmaan on perehdytty sekä yhteisissä opettajakokouksissa että ainekollegioittain rehtorin ja kollegioiden puheenjohtajien johdolla. Valtakunnallisesti järjestettyihin arviointikoulutuksiin on osallistuttu koronatilanteen vuoksi lähinnä etäkoulutusten muodossa.**

- **Varhaisiän musiikkikasvatuksen vetovoimaisuus ja soitinvalmennuksen ryhmäopetuksen kehittäminen. Toteuma: Tavoitteena on ollut järjestää avoimia muskaritapahtumia eri toimipisteissä varhaisiän musiikkikasvatuksen esille tuomiseksi. Koronapandemian takia tapahtumat ovat siirtyneet. Valmennusopetusta on pyritty laajentamaan koskemaan kaikkia toimipisteitä. Aivan kaikissa kunnissa valmennusopetusta ei kuitenkaan tällä hetkellä ole.**
- **Musiikkiopiston monipuolinen näkyvyys toimialueella ja konserttien tarjoaminen erilaisille kohderyhmille. Toteuma: Koronapandemia on estänyt livekonserttien ja tapahtumien järjestämisen mutta striimattuina konserteina on toteutettu mm. oppilaitoksen kevätkonsertti. Soitinesittelykonsertti koottiin eri soittimista kertovista videoklipeistä ja lähetettiin alueen kouluille ja varhaiskasvatukseen oppitunneilla katsottavaksi. Video sai hyvän vastaanoton, siitä saatiin kiittävää palautetta.**
- **Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi. Toteuma: Avoimiin virkoihin on tullut hyvin hakijoita ja ne saatu täytettyä ammattitaitoisilla, pätevilla opettajilla. Myös sivutoimiset opettajat ovat tällä hetkellä päteviä aivan muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Näissäkin tapauksissa opettaja on alalle opiskeleva ja pian valmistuva.**
- **Asianmukaiset toimintatilat. Toteuma: Asianmukaiset opetustilat ovat haaste, koska monessa kunnassa toimimme koulujen yhteydessä. Riittävän aikaisin vapautuvien tilojen löytyminen ja opettajien aikataulujen sovittelu koulun tiloihin aiheuttaa opettajille jonkin verran stressiä erityisesti lukuvuoden alussa. Opettajat opettavat monessa kunnassa, joten yllättävät muutokset tilojen käytössä saattavat aiheuttaa monen toimipisteen oppilaiden ja perheiden kanssa uudet lukujärjestysneuvottelut. Tiedonkulku toimintatiloina olevilla kouluilla on myös ajoittainen haaste. Muutoksista ei muisteta aina tiedottaa opettajalle tai musiikkiopiston toimistoon.**
- **Alavieskan viikkotuntimäärä 2020 keskimäärin 32 h/vko. Toteuma: Alavieskan 25 oppilaspaikkaa ovat olleet täynnä kevätlukukaudella 2021. Viikkotuntimäärä riittää hyvin, tunteja on ollut käytössä noin 30 viikkotuntia.**

3212 Kirjasto

Kirjastotoimen arvot

- Yhdenvertaisuus
- Yhteisöllisyys
- Kestävä kehitys
- Sananvapaus
- Ennakkoluulottomuus
- Avoimuus
- Rohkeus
- Luotettavuus

Yleistavoite/tarkoitus

Kirjaston toiminta perustuu kirjastolakiin (uusi laki tuli voimaan 2017) ja – asetukseen. Kirjasto on kunnan peruspalvelu. Kirjastopalveluiden tulee edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia perinteisten sivistykseen liitettyjen asioiden, kuten kirjallisuuden ja taiteen harrastuksen ja jatkuvan tietojen ja taitojen kehittämisen lisäksi tietoyhteiskunnan edellyttämien kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Uudessa laissa korostetaan asiakkaan tasavertaisuutta kirjastopalvelujen käyttäjänä. Tämä näkyy mm. siten, että kirjastot eivät peri varausmaksuja. Kirjasto tarjoaa myös entistä laajempia e-aineistopalveluita asiakkailleen.

Lisäksi laki edellyttää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen sisällöllistä kehittämistä. Kirjaston toimintoja arvioidaan jatkuvasti ja systemaattisesti laadun ja tuloksellisuuden pohjalta. Kunnassa on kaksi kirjastoa, joista toinen toimii omassa rakennuksessaan ja toinen yhtenäiskoulun tiloissa koulukirjastona. Kirjasto on myös tila, jossa kuntalaiset voivat oppia, harrastaa, kokoontua, tehdä töitä ja viihtyä.

Suunnittelukauden tavoitteet/ painopisteet

- Kirjasto on palvelualtis ja laadukas lähipalvelu. **Toteuma: Kirjasto on koronavuodesta huolimatta pystynyt palvelemaan asiakkaita normaalisti.**
- Kirjastossa on riittävästi ammattitaitoisia ja pätevää henkilökuntaa. **Toteuma: Kirjaston henkilökunta koostuu kirjastoammattilaisista. Henkilökunnan riittävyys on erityisesti koetuksella vuosiloma-aikoina.**
- Tiekkö-kirjastojen yhdistyminen Kiri-kirjastoihin ja Reijjärven kunnankirjastoon. **Toteuma: Tietokannan yhdistäminen toteutettiin toukokuussa ja muodostettiin Joki-kirjastot, joilla on yhteiset käytösäännöt, kirjastokortti ja asiakkaat ja kirjakuljetukset kirjastojen kesken. Uusi kuljetuskilpailutus juuri menossa.**
- Lukuharrastuksen edistäminen. **Toteuma: Kirjasto haluaisi tehdä enemmän tätä työtä kuin nyt korona antaa mahdollisuuksia. Satutunteja on järjestetty muuttaman kerran Teamsin kautta. Kirjavinkkaus, kirjailijavierailut yms. on peruttu.**
- Kirjasto lisää kuntalaisten hyvinvointia. **Toteuma: Kirjasto on kaikille avoin kulttuuria tarjoava, maksuton palvelu. Kulttuurinkuluttajat keräävät henkistä hyvinvointia ja pääomaa.**
- Uuden hankkeen käynnistäminen alueen kirjastojen kanssa. **Toteuma: Uusi hanke: Aakkossalkku toteutuu AVIN rahoituksella Haapaveden ja Pyhännän kirjastojen kanssa yhteistyössä. Hankkeen tavoitteena on innostaa lapsia kertomaan satuja, lukemaan ja käyttämään kirjastoa.**
- Asiakaspalvelutiski. **Toteuma: Lainausosastolle hankittiin heinäkuussa investointiohjelmassa myönnettyä summaa edullisempi sähköinen asiakastiski.**

3221–3222 Nuorisotyö

Nuorisotoimen arvot

- Samanvertaisuus
- Toisen ihmisen kunnioittaminen
- Lapset ja nuoret ensin

Yleistavoite/tarkoitus

Nuorisolain mukaan kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Suunnittelukauden tavoitteet/painopisteet

- Koulunuorisotyön vakiinnuttaminen ja kehittäminen yhdessä yhtenäiskoulun ja muiden paikallisten sekä alueellisten toimijoiden kanssa niin normaali- kuin poikkeusoloissakin. **Toteuma: Koulunuorisotyöhön saatu AVI:lta hankeraha, jolla palkattu koulunuorisotyöntekijä 4.1. alkaen. Koulunuorisotyön suunnittelupalaveri tammikuussa koulun, 4H:n, Virin, seurakunnan ja Jelppiverkon kanssa. Koulupäivystyksiä jatkettu entiseen tapaan viikoittain eri toimijoiden kanssa. Lisäksi pidetty teematunteja ja ryhmäytyksiä 5.–9. luokille.**
- Koulunuorisotyöhankkeen toteuttaminen yhteistyössä Merijärven kunnan kanssa. **Toteuma: Tsemppaa ja kuuntele mua! -koulunuorisotyöhanke alkoi vuoden 2021 alussa. Hanketyöntekijä palkattu 4.1.2021 alkaen. Työntekijä toiminut molemmissa kunnissa 2 pvä/viikko ja yhtenä päivänä viikossa on ollut suunnittelupäivä, pääsääntöisesti Alavieskassa. Uuden hanketyöntekijän rekrytointi heinä-elokuussa edellisen työntekijän äkillisen menehtymisen vuoksi. Hankkeen ohjausryhmä kokoontunut 6 kertaa elokuun loppuun mennessä.**
- Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen. **Toteuma: Toinen kaksivuotinen toimintakausi päättynyt 05/2021. Nuorisovaltuustoinfot toteutettu yhtenäiskoululla elokuun alussa. Lisäksi edellisestä valtuustosta jatkamassa kolme nuorta. Uusi valtuustokausi alkaa syyskuun alussa. Alavieskan nuorisovaltuusto mukana Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuuston perustamisessa. Järjestäytymiskokous Oulussa 23.8., jossa mukana nuorisovaltuuston edustaja.**
- Digitaalisen nuorisotyön kehittäminen, sekä paikallisen nuorisotyön toimintakulttuurin ajanmukaistaminen suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. **Toteuma: Koulunuorisotyöhankkeen työntekijä kehittänyt digitaalista nuorisotyötä yhdessä nuorisotoimen muiden työntekijöiden kanssa. Etsitty sopivia sosiaalisen median kanavia, joista nuoria tavoittaa paremmin. Esimerkiksi Tiktok-palvelun käyttö.**
- Nuorisotyön suuntaaminen myös varhaisnuorille (10–12-vuotiaille) tukien kotien ja koulun kasvatustyötä. **Toteuma: MiniNuoppis-toimintaa keväällä huhtitoukokuussa koronarajoitusten salliessa. Lisäksi koulunuorisotyötä myös kohdennettu myös 5.–6. luokan oppilaisiin mm. ryhmäytyksin.**
- Kuntien välinen yhteistyö mm. nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden ja etsivän nuorisotyön puitteissa. **Toteuma: Toteutuu Jelppiverkon kautta. Ohjaamo-palvelut Ylivieskassa ja Kalajoella.**
- Jelppiverkon ja starttivalmennuksen kehittäminen. Kehitetään etsivää nuorisotyöpalvelua. **Toteuma: Etsivä työntekijä ja yksilövalmentaja toteuttaa suunnitellusti yhteistyössä seutukunnallisen Jelppiverkko-hankkeen kautta. Hanketta hallinnoi Oulaisten kaupunki. Hankkeessa on hankekoordinaattori. Käytännön toiminnan yhteistyö, Ylivieskan ja Kalajoen kaupunkien kanssa, toteutetaan ostopalveluna. Työntekijät ovat tavoitettavissa lähipalveluna Alavieskassa viikoittain ja muutoin omissa toimipisteissään puhelimitse ja chatissa.**

- Alavieskan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman toteuttaminen nuorisotoimen osalta. **Toteuma: Vapaa-aikaohjaaja, koulunuorisotyöntekijä ja iltaohjaajat suunnittelevat ja organisoivat toimintaa tavoitteiden mukaisesti. Kaikki toiminta päihdeetöntä. Vapaa-aikaohjaaja kuuluu HYTE-ryhmään.**

3231 Museo

Yleistavoite/tarkoitus

Museolaissa säädetään museotoiminnan tavoitteena olevan väestön ymmärryksen ylläpitäminen ja vahvistaminen kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperinnöstä koskevan tiedon saatavuutta talentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa.

Suunnittelukauden tavoitteet / painopisteet

- Museotoiminnan kehittäminen yhteistyössä Hannulan kotiseutumuseoyhdistyksen kanssa. **Toteuma: Tavoite on jäänyt toteutumatta**
- Kotiseutumuseon toiminnan kehittäminen. **Toteuma: Museo oli avoinna heinäkuun ajan, myös viikonloppuina ja Alavieska-viikolla joka päivä. Museolla oli näyttely Alavieskan keskustan vanhoista valokuvista ja postikorteista.**

3261 Muu kulttuuritoiminta

Yleistavoite/tarkoitus

Laissa kuntien kulttuuritoiminnasta säädetään, että kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa.

Suunnittelukauden tavoitteet / painopistealueet

- Kaikenikäisille tarkoitettujen kulttuuritilaisuuksien järjestäminen kunnassa. **Toteuma: Koronan takia tilaisuuksia ei ole juuri järjestetty. Omavieskassa kantelekonsertti. Myös tarinaniskentä-kirja Oorningisa valmistui kulttuuritoimen toimesta ja julkistettiin heinäkuussa Alavieska-viikolla. Talousarviossa olevaa rahaa on käyttämättä. Toivottavasti syksyllä voimme järjestää lisää tilaisuuksia.**
- Lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan järjestäminen osana yhtenäiskoulun toimintaa. **Toteuma: Teatteriesityksiä on järjestetty kaksi. Kolmas tulossa syksyllä ja samoin musiikkikonsertti.**
- Nuorten huomioiminen kulttuuristipendein. **Toteuma: Ei ole vielä toteutunut. Kulttuuriavustukset on jaettu.**
- Alavieska-viikon järjestäminen yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. **Toteuma: Alavieska-viikko järjestyi suunnitellusti ja tarjosi laajan kattauksen tapahtumia yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.**

Yleistavoite/tarkoitus

Liikuntatoimi luo edellytykset yleiseen liikunnan omaehtoiseen tai kansalaisjärjestöjen ohjaamaan harrastamiseen huolehtimalla liikunta-alueiden kunnostamisesta ja hoidosta sekä tukemalla seuratoimintaa, joka mahdollistaa monipuolisen nuorisoliikunnan järjestämisen. Liikuntatoimen palveluiden tuottamisessa korostuu yhteistyön periaate eri järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Liikuntapalvelut Alavieskan kunnassa tuottaa Alavieskan Viri.

Suunnittelukauden tavoitteet/painopisteet

- Alavieskan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman toteuttamiseen osallistuminen liikuntatoimen osalta tavoitteena, että asukkaat liikkuvat ja kuntoilevat aktiivisemmin. **Toteuma: Kannustettu kuntalaisia liikkumaan erilaisilla kampanjoilla, joista varsinkin Alavieskan oma pyöräilykampanja on saanut paljon kiitosta ja aktivoinut kuntalaisia liikkumaan. Myös muita kampanjoita kuten talviliikunta ja kävelykampanjat. Kesäkuun alusta palattu aikuisten osalta normaaliin ja ryhmät käynnistyneet. Ikäihmisten ryhmät ovat edelleen koronan vuoksi tauolla.**
- Matalan kynnyksen liikuntatoiminnan kehittäminen lapsille ja nuorille. **Toteuma: Kesäkuuhun asti jouduimme rajoittamaan toimintaa myös lasten ja nuorten osalta. Kesällä tarjosimme maksuttomia liikuntaryhmiä loma-ajalle 0-6lk ikäisille lapsille. Lisäksi tarjosimme yleisurheilukerhoa kesän ajan sekä LähiTapiola-cup kilpailuja yhteensä 8 kertaa. Kokeilimme ensimmäistä kertaa järjestää uimakoulun alavieskalaisille lapsille ja siihen osallistui kahden viikon aikana yhteensä 30 lasta.**
- Erityisryhmien liikunnan järjestäminen yhteistyössä Alavieskassa toimivien yhdistysten ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa. **Toteuma: Jatkuu syyskuussa 2021. Ollut tauolla koronan vuoksi.**
- Yhteistyön kehittäminen Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa liikuntapalveluketjun mukaisesti. **Toteuma: Koronan vuoksi ei ole toteutettu.**
- Tietoisuuden lisääminen paikallisista luontoliikuntamahdollisuuksista. **Toteuma: Polut ja laavut tutuksi- tapahtuma on käynyt myös alavieskalaisilla luontoliikuntapaikoilla, kuten Ryökönkankaalla. Näistä on mainostettu lehdessä ja Virin somessa. Luontoliikuntaa on ajatusta kehittää ensi keväänä sekä retkillä, että juttusarjalla Alavieska-lehdessä.**
- Voimaa vanhuuteen tutuksi ja tavaksi –kärkihankkeessa aloitettujen toimintatapojen jatkaminen: ohjatut voima- ja tasapainoharjoitteluryhmät. **Toteuma: Tauolla koronan vuoksi, tarkoitus jatkaa syksyllä 2021.**
- Työikäisten liikuntaryhmien ja testauspäivien jatkaminen. **Toteuma: Tauolla koronan vuoksi, testauksia tulossa viikolla 40.**
- Liikuntapalveluiden suunnitelmallisuuden lisääminen yhteistyössä sivistyspalveluiden kanssa ja markkinoinnin tehostaminen. **Toteuma: Yhteistyötä Virin, kunnan teknisten palvelujen ja sivistyspalvelujen kanssa on tehty tiiviisti mm. liikuntapaikkojen katselmuksen ja urheilukenttäinvestointisuunnitelmien teossa.**

- Liikuntapalvelusopimus uusittu syksyllä 2020. **Toteuma: Toteutunut.**
- Liikuntapalvelusopimuksen hinta tarkistettu 2 % korotuksella vuodelle 2021. **Toteuma: Toteutunut.**

3320 Ehkäisevä päihdetyö

Yleistavoite/tarkoitus

Ehkäisevän päihdetyön lain (aikaisempi raittiustyölaki, kumottu 1.12.2015), mukaan ehkäisevän päihdetyön tarkoituksena on vähentää päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja.

Kunnan tulee ehkäisevän päihdetyön yhteydessä edistää asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia päihteiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi viranomaisyhteistyöllä, viranomaisille annettavilla lausunnoilla sekä kunnan omilla toimilla.

Suunnittelukauden tavoitteet/painopisteet

- Lapsiin ja nuoriin kohdistuva ehkäisevä päihdetyö. **Toteuma: Kaikki toiminta päihdeetöntä. Toteutuu koulu- ja nuorisotilatyössä. Ennaltaehkäisevän päihdetyön tarkoitus on tarjota kuntalaisille/nuorille päihdeetöntä toimintaa ja paikkoja, joissa voi turvallisesti viettää aikaa ilman painetta käyttä päihdeitä tai pelata rahapelejä. Erityisesti nuorten parissa toimiessa pyritään siihen, että mahdollisen päihteiden käytön aloitusikä nousisi tai että päihdeet ja rahapelaaminen ei kuuluisi normaaliin arkeen ollenkaan. Nuorille tarjotaan mahdollisuutta keskustella vapaasti erilaisista päihdeistä ja niiden käytöstä nuorisotyöllisin keinoin, kun sille ilmenee tarvetta. Lisäksi pidetään infotilaisuuksia yms. Nuorisotilalla on käytössä alkometri, jonka avulla voidaan tarvittaessa todeta mahdollinen alkoholista johtuva päihtymystila, ja näin voidaan puuttua nuoren alkoholin käyttöön ja asia voidaan viedä eteenpäin huoltajille tiedoksi. Myös lastensuojeluilmoitus tehdään, jos havaitaan päihteiden käyttöä.**
- Alueellinen yhteistyö ehkäisevässä päihdetyössä. **Toteuma: Toteutuu Jelppi-verkon kanssa.**
- Eri toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettava ehkäisevän päihdetyön tapahtuma. **Toteuma: Ehkäisevän päihdetyön viikko viikolla 45.**